Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Не злим тихим словом.

Тарас ШЕВЧЕНКО

21 (647)
25 травня
2017 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ІЗ ЧОГО РЕЙВАХ?

Верховна Рада внесла зміни до Закону щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації № 5313.

Законопроект встановлює, що для телерадіоорганізацій загальнонаціональної категорії мовлення частка передач та/або фільмів українською мовою має становити не менше як 75 відсотків протягом доби у кожному з проміжків часу з 7.00 до 18.00 та з 18.00 до 22.00;

Для телеорганізацій реґіональної та місцевої категорій мовлення закон встановлює обов'язкову частку україномовного контенту на рівні 50 відсотків.

Здавалося б, нарешті Українська держава взялася захищати українців та й саму себе від лінґвоцидного нашестя північного сусіда. Бо ж мова – це теж кордон, це питання національної безпеки. І зроблений парламентом крок – рух в українськоу напрямку. Та далебі! В різних ефірах зчинився такий рейвах, що годі переповісти: й ухвалили нібито закон із порушенням реґламенту, і що тепер стане важко замінити московитський телепродукт українським, і що він відверне глядачів від переглядів. І, звичайно ж, згадали права людини. Як тут без них. У своїй заяві «Інтер Медіа Груп» бідкається: «І питання не в ставленні до мов – української чи російської. Питання в ставленні до прав людини». Отакої! Українці, виходить, не мають прав отримувати телепродукт державною українською мовою, обійдуться і «общєпонятним». А ще, виявляється, неможливо створити якісний контент українською мовою, або ж у такому обсязі створити якісний дубляж. Бачите, російською можна, а українська якась не така, не повноцінна. Чим не новітній переспів Валуєвського циркуляру («ніякої малоросійської мови не було і бути не може»). Крім мови творів «ізящної словесності», себто московської. Чи того ж Емського указу царя Олександра II про заборону будь-якої української книжки, навіть народної пісні чи вистави. І так протягом трьох століть – заборона, заборона заборона... Церковних книг і навіть церковних проповідей українською, хрещення українськими іменами, театральних вистав, освіти і навчальних посібників, святкування столітнього ювілею Тараса Шевченка... І несть їм числа.

І вже в незалежній Україні зчинився такий рейвах від новітніх валуєвих.

Під час одного з ефірів у програмі «Ваша свобода» теж дискутували з приводу ухвалення квотного закону. І в представника опоблоку з українським, здавалося б, прізвищем Скорик, який усе повторював, що це обмеження й порушення прав, допитувались, у чому конкретно порушили його права. Він так і не зміг відповісти. Щоправда, спромігся висловити якусь дивну сентенцію, що думає він російською, а буде змушений чути українську.

Нещодавно народний депутат Юрій Береза під час дискусії у парламенті щодо вимоги головуючого виступати державною мовою і пристрасної протестної промови опозиціонера Нестора Шуфрича прямо запропонував: за Москвою ностальгія – чемодан, вокзал, Росія. Там на «необ'ятних» просторах від Ростова до Сахаліна й Чукотки не почуєте жодного українського слова ні в радіо- чи телеефірі, не знайдете жодної української школи, хоч на початках дев'яностих у Росії ідентифікували себе українцями до десяти мільйонів.

Опоненти погрожують звернутися до Європейського суду з прав людини. Юрист Сергій Головатий з цього приводу згадав про подібний позов якогось московита на одну з балтійських країн, яка було ухвалила подібний закон. Йому відповіли, що Мова, як і Герб, Прапор, Гімн, є атрибутом держави й вона має право його захищати. Будемо сподіватись, що це лише початок, і парламент таки спроможеться виробити й ухвалити комплексний мовний закон, який би назавжди захистив українську мову від чужинецьких посягань. Словом, караван іде...

Богдан ВІВЧАР

ШЕВЧЕНКОВЕ...

НЕ ЗАБУДЬТЕ СПОМ'ЯНУТИ...

Щороку 22 травня у день перепоховання праху нашого Пророка і Світоча нації ми традиційно приходимо до пам'ятника Тарасові Шевченку, щоб вклонитись і подумати, спитати себе: хто він для нас, як ми виконуємо його заповіти.

Цьогоріч група наша була невелика, лише більше трьох десятків просвітян. Та ще заступник міського голови Олександр Левицький. Жодного з посадовців обласної влади, ані учнів, ліцеїстів чи студентів з численних навчальних закладів міста. Та попри прикре усвідомлення, що так мало нашого люду справді мають душевний пієтет перед Тарасом, без якого ми напевне не мали б навіть тієї України, якою вона є, до небес линула молитва о. Романа Терлецького, який відслужив панахиду за Тарасієм, сином Григорія і Катерини, який родився в неволі, був кріпаком, а став повелителем духу нації, її Батьком.

Квіти до пам'ятника поклали від міста Олександр Левицький та в. о. голови ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка Михайло Січка.

– Прикро, що нас так мало прийшло, щоб засвідчити своє шанування Кобзареві, – сказав О. Левицький. – Хоч цінною і дорогою є щира молитва і однієї людини... І на сході обороняють Україну не всі. Хоч маємо зрозуміти, якби не Шевченко, не інші світочі, ми не мали б Незалежності...

Посадовець нагадав, що вже відбудована вулиця Шевченка, та важливо, щоб пам'ять була не лише в інфраструктурі, а й наших душах, аби по ній ішли люди і до його пам'ятника, з розумінням того, що Шевченко є індикатором українців у світі... Він висловив віру, що пророцтва Кобзаря про те, що «на оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син і буде мати», здійсняться...

Отець Орест Путько по-філософськи роздумував над тим, що Шевченко пророче говорить устами людськими від Бога. Бо не можна збагнути, як син невільників став Батьком нації, який картав, остерігав нас, передбачав наше майбутнє. «Ох не однаково мені...» – бідкався він про Україну. «Я не здатний осягнути Шевченка, я лише здатен дивуватися тій силі пророцтв, які закладені в його творіннях», завершив він свій виступ.

Про те, що Шевченкові потрібні не пам'ятники, а пам'ять у наших душах, про дослідження його творчості галичанами, про вивчення її говорили доктор наук, професор Обласного інституту післядипломної освіти Марія Федунь, доктор філософії Національного медуніверситету Марія Гуцол. Твори Кобзаря читали студентки Юлія Філяк («Лілея»), Іванна Мантуляк («Катерина»), 86-річна Надія Легун («Суботів» або «Молитва до Шевченка»). А поетка Світлана Пілецька прочитала свій вірш «Встань, Тарасе, подивися!..»

Богдан ВІВЧАР

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ПЕРЕДАВ ЕСТАФЕТУ

У Калуші відбулася звітно-виборча конференція Калуського РМО «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

Участь у ній взяли делеґати від первинних осередків, громадські активісти, члени Правління обласного об'єднання – Михайло Січка та Оксана Тебешевська. Учасники конференції затвердили звіт Правління, яке очолював Ігор Котик, про виконану роботу. за 2014–2017 роки. Заступник голови обласного об'єднання М. Січка подякував за служіння «Просвіті» й нагородив Ігоря Котика вищою просвітянською нагородою – медаллю «Будівничий України».

Відбулися вибори нового керівництва Калуської міськрайонної «Просвіти». Учасники одноголосно обрали головою Лесю Кирилович – учителя Калуської музичної школи, просвітянку, громадську активістку.

Заступниками – Оксану Тебешевську, Богдана Яневича та Івана Ткачика. Обрано новий склад Ради і Правління.

Наш кор.

КАДРИ

НОВИЙ ОЧІЛЬНИК РОГАТИНСЬКОЇ РАЙДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Президент України Петро Порошенко підписав розпорядження № 108/2017-рп «Про призначення Петра Білінського головою Рогатинської районної державної адміністрації Івано-Франківської області».

До виконання своїх обов'язків Петро Білінський приступив із 24 травня 2017 року зі строком випробування три місяці та оплатою праці відповідно до законодавства.

Нагадаємо, Президент України звільнив Надію Цимбалісту з посади голови Рогатинської райдержадміністрації Івано-Франківської області у грудні минулого року і наприкінці січня 2017 року оголосив конкурс на вакантну посаду голови Рогатинської райдержадміністрації.

До слова, Білінський Петро Степанович, громадянин України, 05.12.1977 року народження, освіта вища, безпартійний, ТОВ «Ар Link», ТОВ «КІМ», директор, головний інженер.

АНОНС

ПРОДАЖ ЗЕМЛІ – ЗЛОЧИН ПРОТИ НАРОДУ

ГО «Народні збори України» «Віче» за підтримки ряду громадських організацій і громадських активістів **25 травня о 14.00** проведуть в Івано-Франківську на Вічевому майдані мітинґ на знак протесту проти торгівлі землями сільськогосподарського призначення. «Українська земля – це тіло і кров нашого народу, це те, чим обдарував нас Творець», було заявлено на прес-конференції.

Ініціатори закликали небайдужих приєднатись до боротьби.

ДУХОВНІ РОЗДУМИ

ВОЗНЕСІННЯ ДО ПРИХОДУ

Ісус привів своїх учнів «аж до Витанії, знявши руки свої, благословив їх. А як благословляв їх, віддалився від них і почав возноситись на небо» (Єв. від Луки)... «і хмара Його взяла з-перед очей їхніх. І як вони дивилися пильно на небо... два мужі стали коло них у білій одежі й сказали: «Мужі галилейські! Чого стоїте дивлячись на небо? Оцей Ісус, Який від вас був взятий на небо, так само прийде, як Його ви бачили відходячого на небо» (Дії апостолів).

Здійснивши земну місію спасіння людства, Він повернувся туди, звідки прийшов через народження від Духа Святого і Діви Марії. А як Єдинородний Син Божий, Він народився (а не сотворений, як ангели – службові духи) від Отця ще перед віками, пише у своєму листі до євреїв св. ап. Павло.

Отже, Ісуса народження позачасове, відвічне. А на землі Він прийняв людське тіло, тому й називав Себе іноді Сином Людським. В Ньому була повнота Божества, поєднана з повнотою людської природи. В ній Христос і вознісся на небо. В часі своєї промови перед синедріоном Його бачив там у небі архідиякон Стефан. В книзі «Дії апостолів» так про це написано: «(Стефан же), повний Духа Святого, дивлячись у небо, побачив славу Божу й Ісуса, який стояв по правиці Бога, і мовив: «Ось бачу відкрите небо і Сина Чоловічого, який стоїть по правиці Бога». А коли юдеї каменували Стефана, він молився: «Господи Ісусе, прийми дух мій (а не тіло – о. М. М.)!.. Господи, не постав їм цього за гріх!».

А в якому образі Стефан бачив Ісуса: фізичного людського тіла, в якому був на землі, чи в образі другої іпостасі Пресвятої Трійці – Сина Божого? Незбагненно, незрозуміло й важко пояснити. Наша обмежена уява нічого про це не в змозі сказати. «Бог – Дух», – сказав Христос. Якими не земними, не фізичними і не матеріальними рисами чи категоріями можна описати цю духовну природу Творця? Та найважливіше про себе Господь нам відкрив, що Він всемилостивий, довготерпеливий, всепрощаючий! Він – найбільше Добро і найбільша Любов! З цієї любові Отець Небесний прислав на землю Свого Єдинородного Сина, щоби врятувати людей від вічної смерті. Задля цього у визначений Отцем час Христос знову повернеться на землю. Та без жодного сумніву, час Його близького приходу вже настав, бо більшість ознак, які відкрив нам Ісус, здійснюються на наших очах.

Хто сьогодні не бачить і не усвідомлює, як гріх опановує всім людством? І хто з цього приводу б'є на сполох і як із цим бореться? Ще 24 травня 2012 року до зібрання італійської єпископської конференції папа Бенедикт VXI у своїй промові констатував: «Сьогодні Бога викреслено зі суспільного життя, зробили Його страшним незнайомцем, що стало основою духовного та морального занепаду Європи». Такий же занепад і в інших частинах світу. А де немає Бога, там обов'язково панує диявол і гріх, які рано чи пізно обов'язково будуть покарані. А, може, за них уже карають природні катаклізми.

...«День же Господній прийде, як злодій; і тоді небо з шумом перейде, первні, розпалені, розтопляться і земля з ділами, що на ній, розпадеться... Нового ж неба й землі нової, очікуємо ми, в яких справедливість перебуває» (Посл. св. ап. Петра).

Тож як послідовники Христа за Його закликами готуймося щодня молитвою, постом і покаянням, не відкладаючи нічого на потім, до радісної зустрічі з нашим Спасителем, який скоро прийде, щоби спасти нас всіх.

Свящ. ***Михайло МЕЛЬНИК***

ДО ПЕРВНІВ

ЩОБ НЕ ЗАБУЛОСЯ, НЕ ПРОПАЛО, А НАБУТКОМ СТАЛО

Відбувся другий обласний просвітянський фестиваль «Історія України в народних піснях». На ньому були представлені пісні і навіть, якщо можна так сказати, театральні фольклорно-етнографічні постановки у виконанні як окремих співаків і співачок, так і ансамблів та цілих великих груп самодіяльних митців.

Насамперед про свій час і добу діянь оповіли численній публіці провідники козацької доби Іван Богун, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа у виконанні Михайла Колковського, Андрія Фуштея, Романа Бойчука. А народними піснями «Чорна рілля ізорана», «Ой там за Дунаєм», «Засвіт встали козаченьки» відкрила свято, як завше велично й довершено, чоловіча хорова капела «Сурма» Національного медичного університету під орудою Володимира Савчука.

Варто зазначити, що як виконавців, так і пісень було багато, але не всі вони резонували з заявленою темою: «Історія України в народних піснях». Чимало з них – це просто чудові ліричні наспіви, які лилися з душі народної, передаючи людські переживання – нерозділене кохання, зрада, туга за коханим чи коханою. Зате з цим завданням зразково впорався фольклорно-етнографічний ансамбль «Торговицькі вечорниці» с. Торговиця Городенківського району. У них були пісні всіх часів – козацька «По синьому морю хвиля грає», гайдамацька «За озером десь за Байкалом», чумацька «У Києві на риночку», стрілецька «Ви, хлопці, не сумуйте», повстанська «Був тихий вечір»...

Належно передали нашу історію у піснях різних часів народний аматорський фольклорно-етнографічний гурт «Переспіви» с. Колінці, просвітянсько-церковний хор с. Палагичі й тріо «Наддністрянки» с. Підвербці Тлумацького району. Зрештою, було й багато інших виконавців, які викликали оплески та підтримку глядачів. А тому просто назвемо імена учасників, удостоєних дипломів обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка за виконавську майстерність і популяризацію української народної пісні.

Це – Андрій Фуштей, Михайло Колковський, Роман Бойчук, Надія Легун, Марія Гошовська (студентка Болехівського лісогосподарського коледжу), фольклорно-етнографічний ансамбль «Торговицькі вечорниці» села Торговиця Городенківського району (керівник – Іван Липчук), Ярина Тарас (вокальна студія «Муза ІФ»), Надія Самборська (членкиня обласної організації «Жіноча громада»), Ярослав Андрусяк (вихованець музичної школи № 2 ім. В. Барвінського), Дитячо-юнацька хорова капела «Вівчарик» ЦДТЮТ (керівник – Ярема Павлик), Вікторія Коколин (студентка Національного медичного університету), Софія Червінська (студентка Національного медичного університету), громадсько-християнський рух «Клич» (голова – Б. Гоблер), жіночий хор «Берегиня» Союзу українок, хор «Фронтові друзі» (керівник – Віктор Поліщук), дует у складі Дани та Діани Данилюків Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти», жіночий вокальний ансамбль ОНД «Просвіта» «Квіти ромену» (керівник – О. Турок), Руслана Денега, ансамбль «П'ять зірок» Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» (керівник – Р. Денега), Мар'яна Королюк (вихованка Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти»), Христина Редченко (вихованка Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти»), народна чоловіча хорова капела «Сурма» Національного медичного університету (керівник – Володимир Савчук), ансамбль «Церковні дзвони» Обласного народного дому «Просвіта» (керівник – Роман Пасічник), народний аматорський фольклорно-етнографічний гурт «Переспіви» с. Колінці Тлумацького району (керівник – Руслана Водославська), просвітницько-церковний хор с. Палагичі Тлумацького району (керівник – Зоряна Ліцовська), тріо «Наддністрянки» с. Підвербці Тлумацького району (керівник – Оксана Дідик).

Фестиваль завершився, та життя триває. І майбутнім учасникам уже відсьогодні потрібно готуватись до наступного, вводячи у свій репертуар твори, які резонують із темою «Історія України в народних піснях».

Богдан ВІВЧАР

РОБИ, ЯК Я

ЧАС ГЕРОЇВ

День Героїв відзначила Коломийська третя бібліотека для дітей. Її завідувачка Віра Тороватова запросила учнів 8-А класу ЗОШ № 4 на розмову про АТО, Героїв Майдану, його Небесну сотню.

Так школярі дізналися, що званням Героя українці на чолі ОУН вшановували відважних воїнів, патріотів, які віддали своє життя за волю й Незалежність України. В роки Другої світової війни Другий великий збір ОУН, враховуючи героїчний дух минулих поколінь, постановив відзначати День Героїв 23 травня, бо в цьому місяці найбільше було прикладів героїзму. Це Микола Міхновський – ідеолог державної самостійності України, Симон Петлюра, Євген Коновалець.

Розповідь про Героїв учні ілюстрували віршами про війну Івана Війтенка, Надії Кметюк, свої вірші прочитав Василь Рябий. Особливо запам'ятається знайомство вихованців другого та сімнадцятого ДНЗ Петра Марціновського та Павла Бойчука з воїнами-десантниками Назаром Палагіцьким та Олегом Бакаєм, які дали дітям поносити бронежилет і каску. Відчути себе військовим могли й інші, спілкуючись із гостями. Хто знає, можливо, хтось із них стане Героєм.

Анна МІКЛОВДА,
бібліотекар, просвітянка

ЛІТО

НОВІ МАРШРУТИ НА ДАЧІ

В івано-франківському управлінні транспорту і зв'язку повідомили про введення двох нових маршрутів перевезень до садово-городніх масивів.

Зокрема, рішенням виконкому забезпечено з 12.04.2017 по 01.11.2017 року перевезення до садово-городніх масивів Вокзал – Автоливмаш – ДБК (сади), АС-2 (Пасічна) – Хриплин, Вокзал – Дем'янів Лаз, Вокзал – об'їзна с. Рибне (дачі), Вокзал – Тисмениця (дачі), Вокзал – с. Крихівці, Вокзал – с. Черніів.

«Беручи до уваги звернення мешканців міста, рішенням виконавчого комітету впроваджено два нових маршрути Вокзал – с. Крихівці (СТ «Кераміків»), Вокзал – с. Черніів (СТ «Червона рута»). Для пільгових категорій громадян проїзд безкоштовний. Для інших пасажирів вартість проїзду 2,75 грн.

Завдяки сервісу https://city.dozor.tech/ua/iv-frankivsk/city можна відстежувати рух транспорту за цими маршрутами онлайн згідно з графіками руху.

ДУХОВНЕ

ОСВЯТИЛИ ХРЕСТ

21 травня відбулась XXV Молодіжна проща зі Стрия до відпустового місця Свято-Преображенського монастиря отців Чину святого Василія Великого в селі Гошів Долинського району

Архієрейську Літургію очолив Владика Кен (Новаківський), єпарх Нью-Вестмінстерський (Канада) у співслужінні з єпископом-помічником Стрийської єпархії владикою Богданом (Манишиним).

Владика Кен, проповідуючи до багатотисячної молоді, порушив проблему конфлікту між поколіннями, закликаючи молодь до «спілкування зі старшими людьми, щоб перейняти їхню мудрість життя».

На Ясній горі в Гошеві також освятили хрест із гарматних гільз, привезених із Донецька.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

ЗА БІОПАСПОРТОМ НЕ ПОСПІШАЙТЕ

Після довготривалої перерви Центр надання адмінпослуг відновив виготовлення біометричних паспортів в Івано-Франківську.

Мешканці можуть записатися на прийом за допомогою електронної системи безпосередньо в офісі. Або на офіційному сайті ЦНАПУ. За два тижні до подачі заявки. Претендентів на біометричні паспорти чимало, стверджують у Центрі. Всі номерки електронної черги роздають практично в першу ж робочу годину. Тож аби подати відповідну заявку, клієнтам доводиться приходити заздалегідь. На день ЦНАП приймає лише півсотні клієнтів.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

ЯМНИЦЯ – ЗА ОТГ

У селі Ямниця Тисменицького району відбулися громадські слухання з питань добровільного об'єднання у територіальну громаду сіл Ямниця, Клузів, Майдан, Нова Гута, Павлівка, Сілець і Тязів із центром у Ямниці.

У виступах представників апарату сільської ради й запрошених гостей звучала інформація про переваги та недоліки реформи децентралізації для мешканців ОТГ. Громаду ж найбільше цікавило питання її фінансової спроможності. Відповідно до висновків експертів, Ямницька ОТГ буде однією із громад, що матиме реверсну дотацію, тобто надлишок коштів, повідомили у прес-службі Тисменицької райдержадміністрації.

Підсумком громадських слухань стало голосування, участь у якому взяли жителі Ямниці. Більшістю голосів вони підтримали пропозицію утворення ОТГ.

ЗНАЙ НАШИХ!

«DISCURSUS» У ТОПІ НА «КНИЖКОВОМУ АРСЕНАЛІ»

У Києві завершилася виставка-ярмарок «Книжковий арсенал». Серед книжок, які мали найбільшу популярність на виставці, – «10 успішних українських брендів».

Книжку «10 успішних українських брендів» спеціально до «Книжкового арсеналу» випустило франківське видавництво «Discursus». За цей час книжка про українські стартапи стала топовою.

«Це надзвичайно потрібна література. В усьому світі мотиваційна література напрямку нон-фікшн є дуже популярною. На українському ринку найбільшою популярністю на цей час користується бізнес-література. Поштовх відбувся після Євромайдану. Можливо, спрацювало те, що люди вирішили брати свою долю в свої руки, – розповідає директор видавництва Василь Карп'юк. – Я як читач, знайомлячись із такими книжками, завжди надихався. Та завжди бракувало українського досвіду. Саме тому ми вирішили зробити таку, українську, бізнес-книжку».

КУРС писав, що «10 успішних українських брендів» – книжка авторства Богдана Ославського про найкращі компанії й організації України, які задають ритм у своїх сферах. Це щирі й натхненні історії створення власного бізнесу чи ініціативи. Засновники брендів розкривають власні стратегії розвитку, розповідають, як вони виходили з кризових ситуацій і що дозволило їм вирізнитися з-поміж конкурентів. Історія кожного бренду супроводжується відвертим інтерв'ю із засновником, що розкриває його як особистість.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ЯКІ БУЛИ ТІ ГУЦУЛИ

Що не кажіть, а Коломия таки місто. І місто незбагненної духовної наповненості, чи то насиченості, яка не вивітрюється протягом десятиліть, а навіть століть. Свого часу ще в уже далекі донезалежні часи в одного знайомого книголюба я з цікавістю переглядав першу кількатомну Українську енциклопедію, видану в Коломиї на початках минулого століття. Які цікаві статті, довідки, резюме. Яка то була поліграфія, які чіткі світлини, прекрасні малюнки і гравюри... А які ошатні й багаті обкладинки. Це справді вражало. Кажуть, до приходу «визволителів» у 1939-му за кількістю друкованої продукції чи то Коломия була першою перед Львовом, чи то Львів був другим після Коломиї. Але жарт цей близький до правди.

На жаль, набуток цей у радянський час було втрачено. І лише тепер місто над Прутом поволі його повертає. Підтвердження цього – серія «Українське мистецтво у старій листівці», що виходить у видавничо-поліграфічному товаристві «Вік». Уже побачили світ альбоми «Творчість Ярослава Пстрака у поштовій листівці», «Україна у поштовій листівці видавництв Якова Оренштайна», «З Коломиєю у серці. Творчість художників у поштовій листівці», «Коломия з минулого в сьогодення», «Українські січові стрільці – лицарі рідного краю», «Гуцульщина – перлина Карпат», «Тарас Шевченко і Прикарпаття», «Гуцульщина очима Сеньковського»... Презентація останнього нещодавно відбулася в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка. Автори цього випуску – Валерій Ковтун (упорядник), Микола Савчук та Мирослав Близнюк (автори передмов). Власне упорядник і презентував видання.

...Наш час чи навіть нашу епоху, зрозуміло, не порівняти з тим періодом, в якому жив і творив виходець із Пирятина на Полтавщині, який, втікаючи від більшовиків у двадцяті роки, загніздився у Жабйому (нині – Верховина), Микола Сеньковський. Нині чи не у кожного є фотоапарат, відеокамера чи камера у мобілці. А тоді фотоапарат і фотограф були рідкістю. Він був фотографом у російській армії у Першу світову війну й надалі фахово займався фотографією уже на Гуцульщині. Доля цього знаного в тому краю чоловіка невідома і напевно трагічна. За однією з версій, як пише дослідник М. Близнюк, 1939 р. він перед наближенням більшовиків поспішно перейшов польсько-румунський кордон. Відтоді слід його загубився...

Але не загубилася його праця, якою він талановито доніс до нас і передав у майбутнє буття етнічної гілки українського роду – гуцулів. Чого варта лише світлина «Стара гуцулка» (Марія Кречунєк (Чукутиха) з Верхнього Ясенова), яка прикрашає обкладинку видання. У 1931 р. на Міжнародній європейській виставці у Парижі її відзначено гран-прі.

В. Ковтун розповів, як ішла робота над книжкою, подякував безцінній допомозі родини Сеньковських – його сина Юрія. Про важливість такого зібрання світлин для нинішнього і майбутнього поколінь, а вони передають образи гуцулів, їхнє життя, традиції, побут у міжвоєнний період, говорили художник Василь Корпанюк, голова Коломийського РМО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь Галголюк, голова ОО НСПУ Євген Баран та інші.

Нині світ любить минувшину, до гір їдуть за давниною, світ хоче бачити архаїчні риси гуцулів, помацати руками й очима те, що на їхній землі вже зникло і відійшло, пише у передмові Микола Савчук. І презентований альбом – теж наша минувшина, й це ще раз доводить світові, що ми на цій землі таки автохтони.

Богдан ВІВЧАР

P. S. А на черзі дев'ятий випуск, присвячений Коломийському національному музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського. І матиме назву «Мистецька скарбниця Гуцульщини та Покуття».

ЮВІЛЕЇ

ПРОСВІТНЯ ЗОРЯ ПРИКАРПАТТЯ

«ПРОСВІТА» ПРИЙШЛА В СТАНИСЛАВІВ 140 РОКІВ ТОМУ...

Ювілейною академією відзначили просвітяни обласного центру 140-річчя філії «Просвіти» в місті і 25-річчя Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

На ній згадали із шанобою ім'я професора місцевої гімназії, мовознавця, культурно-громадського діяча Євгена Желехівського, який був ініціатором створення її у 1887-му і засновником цієї філії.

Станиславівська «Просвіта» формувала не тільки в інтеліґенції, а й у широких верствах населення український патріотичний дух. Уже в час Незалежності України, в 1992-му, за рішенням Ради заснованого в 1989-му обласного Товариства української мови імені Тараса Шевченка, як воно спочатку називалось, було створено на установчій конференції й аналогічне міське товариство. Івано-Франківські просвітяни зробили багато для пропаґування національного відродження нашого краю, вагомим є нинішній їхній внесок у зміцнення української державності. Це та місія на землі, яку активістам найстарішої української громадської організації призначив сам Господь Бог, – наголошувалось на святковій академії.

Очільник міського об'єднання «Просвіти» від самого початку його існування – професор ІФНТУНГ, доктор наук, академік Василь Бойко, згадавши засновників, подякував тим, хто вже у новітні часи ніс і несе осяйний прапор «Просвіти» у майбутнє. Серед них – громадські діячі й посадовці, літератори й науковці, небайдужі пересічні громадяни, що, сповнюючи просвітянський заповіт, плекають у народі «любов до рідної землі, знання та працю на її благо».

Просвітянин, професор, директор Навчально-наукового інституту мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника Анатолій Грицан виголосив доповідь «Просвітня зоря Прикарпаття» – про історію найстарішої української громадської організації в нашому краї. Він осягнув усі напрями її діяльності у різні періоди від заснування у 1868 році до Першої світової війни, між двома світовими війнами і вже у новітні часи. Доповідач проаналізував організаційні, соціально-економічні та політичні аспекти її праці, зокрема в культурно-освітньому й історико-патріотичному вихованні народу, утвердженні національних свят, обрядів і традицій, заснуванні й розвитку кооперативного руху. Чи було їй легко в умовах окупацій вести українську державницьку справу? Але «Просвіта» вижила. Через війни і революції, через тюрми і табори смерті, через голодомори і репресії, через терор і незчисленні могили борців за волю України вона привела наш багатостраждальний український народ до проголошення Незалежності. Вона цією ідеєю жила, діяла, надихала й надихає нею українців.

Просвітянам міста подарували чудову концертну програму з пісень і музичних творів українських композиторів і поетів численні вокальні колективи, виконавці та бандуристи, студентський поетичний театр Інституту мистецтв. Велично прозвучав відомий твір «Не пора» на вірш Івана Франка, музику Дениса Січинського (він, до речі, був одним із відомих просвітян Станиславова) у виконанні найстарішого хору України – заснованого ще у 1890 році народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому с. Микитинці Івано-Франківської міськради під орудою заслуженого працівника культури України, доктора мистецтвознавства, професора Ганни Карась, яка й була режисером святочної академії.

І згадалось Франкове: «Єднаймося, братаймося в товариство чесне. Най братерством, щирими трудами Вкраїна воскресне!»

Іван МИХАЙЛОВИЧ,
Теодор ДРОВНИЧ

ТАРИФИ

БЕЗ ВОДИ АНІ ТУДИ, АНІ СЮДИ

Постановою НКРЕКП від 26.04.2017 № 551 «Про внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16 червня 2016 року № 1141», встановлено **тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення**:

централізоване водопостачання – 6,16 грн./м³ (з ПДВ),

централізоване водовідведення – 8,68 грн./м³ (з ПДВ).

Ці тарифи на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення встановлені для споживачів приватного сектору, бюджетних установ та юридичних осіб (в т. ч. ОСББ , ЖБК , ЖЕО і т. ін.)

Постановою НКРЕКП від 26.04.2017 р. № 552 «Про внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне реґулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 листопада 2015 року № 2868», встановлено тарифи **на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем)**:

централізоване постачання холодної води (з використанням внутрішньобудинкових систем) – 6,43 грн./м³ (з ПДВ),

централізоване водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) – 9,07 грн./м³ (з ПДВ).

Ці тарифи на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення встановлені для споживачів багатоквартирних будинків.

Тарифи **на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем)** встановлюються для КП «Івано-Франківськводоекотехпром» вперше.

До тарифів враховано такі витрати: витрати на проведення планових періодичних повірок, обслуговування і ремонт квартирних засобів обліку холодної води, у тому числі їхній демонтаж, транспортування та монтаж після повірки, розпломбування та опломбування, витрати на формування обмінного фонду квартирних засобів обліку холодної води.

ПРОЕКТ: ІНТЕРВ'Ю З ПРИВОДУ

ГАЛИНА ХРИСТАН: ІЗ ЖИТТЄВОЇ НИВИ – ВСІ ДАРИ ЛЮДЯМ

Галина Петрівна Христан народилася у селі Саджавка Надвірнянського району. Навчалася у Саджавській та Ланчинській школах. Із відзнакою закінчила Харківське культосвітнє училище. За фахом – бібліотекар.

Бібліотечній справі віддала понад сорок літ. Активна рухівка і просвітянка. Багато років очолювала осередок «Просвіти» у рідному селі, була делеґатом IV з'їзду ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, член НСПУ з 2005 року. А ще – учасниця літоб'єднання «Іскри юності», літстудії «Бистрінь», лауреат багатьох фестивалів і конкурсів, зокрема І та ІІ Всеукраїнського фестивалю гумору та сатири, районної премії імені Надії Попович, Всеукраїнського конкурсу Української бібліотечної асоціації на найкращий художній твір про бібліотеку...

Друкувалася у місцевих та столичних газетах, журналах «Дзвін», «Перевал», «Четвер», «Вир», «Гражда», «Січ-еслав», «Ятрань», «Радосинь», «Дзвіночок». Співавторка семи альманахів, авторка прозових книжок «Старий і кіт», «Я вернуся», «Великоднє чудо», «Білий острів», «Вірність»...

В. Б.: Які кити Вас тримають на світі?

Г. Х.: Праця. Література. Творчість.

В. Б.: Що Вас навчило життя?

Г. Х.: Вірити в Бога, друзів і не боятися завтрашнього дня.

В. Б.: Що Вам дала Спілка письменників України?

Г. Х.: Підтримку, спілкування з неординарними особистостями.

В. Б.: Скільки книжок маєте? Яку найвище оцінюєте?

Г. Х.: Маю шість. Ці видання – мої діти. Всі мої, веселі чи сумні. Головне, щоб їх любили читачі.

В. Б.: Ваше ставлення до сучасної літератури.

Г. Х.: Якщо молоді автори не прагнуть слави й титулів, але хочуть у велику скарбницю української літератури додати великий щирий світ своєї душі, то така книжка не буде зайвою у публічних чи приватних бібліотеках.

В. Б.: Ваші найрідніші місця.

Г. Х.: Рідна Саджавка на Надвірнянщині. Береги річки Саджавки й Прута.

В. Б.: Що найбільше закарбувалося на життєвих стежинах?

Г. Х.: Знайомство з Б. Бойком, його мудрі поради. Квіти від киян на вулиці після виступу на І Всеукраїнському фестивалі гумору і сатири (1992). З'їзд «Просвіти» у Києві й розповіді репресованих патріотів (1992). Перший синьо-жовтий прапор на могилі січових стрільців у Саджавці 1 листопада 1989 року. Антоніна Листопад, яка розмовляла зі мною в Києві на Банковій і не погодилася зайти в Спілку, коли везли Горбачова у Верховну Раду України. А В НСПУ ми всі підписалися, щоб зареєструвати НРУ (за перебудову) (1989).

В. Б.: Чи ніколи не хотілося змінити професію?

Г. Х.: Бібліотека – моя доля. Праця, яка приносить задоволення, перестає бути методом заробляння грошей. Понад сорок років пропаґую малим і сивеньким розумне, добре, вічне.

В. Б.: Вашій літстудії у Надвірній – 30 років. Що можете сказати з цього приводу.

Г. Х.: Студія – кузня талантів. У ній гартувалася проза М. Дзюби, поезія Р. Киселюка, Л. Василик, Н. Павлик, О. Букатюка, який зараз очолює літстудію ім. Н. Чира. Всі люблять і пам'ятають нашого друга й наставника Нестора Івановича.

В. Б.: Ваші мрії і плани.

Г. Х.: Щоб закінчилася війна і письменники могли писати про мирне життя вільної європейської України.

Запитував ***Василь БОРОДИЧИН***

ПИСАТИ, ДОКИ ПИШЕТЬСЯ

НЕДОПИСАНА КНИГА... ЧАСТИНА ИНЧА

Народилася, охрестилася й отримала офіційну реєстрацію нова книжка Євгена Барана (читати заголовок).

Тобто вийшла ця книжка в івано-франківському видавництві «Місто НВ». Перша «недописана» вже стала бібліографічною рідкістю. Євген Баран не пише «попсу» і не пише по...псову літературу. Знає ціну справжнього слова і його писання нагадують мені письмо Євангелій. Де все чітко, лаконічно, мудро й позначене високим «штилем». Ось одна з сентенцій, яка може говорити про те, як лаконічність є сестрою таланту.

«Як мій тато казав, «трошки на людське посвистів, а тепер давай говорити про Боже». А про Боже не говориться. Про Боже й за Боже молиться...»

Простір Євгенових писань, міркувань, словесних перлин, образів – це саме життя, в якому перебуває сам письменник, критик, літературознавець, есеїст. Це коло домашнє, родинне, письменницьке, мистецьке, яке йому знане і дороге. Десь і політичне, яке мало вартує пієтету. Хоч Євген із застереженням каже: «До творчого кола взагалі не бажано близько підходити: або розпестить, або травмує». Вірю і знаю, що це так, бо й сам попікся, коли якийсь час працював у одному з театрів.

Необхідно багато місця, щоб розгорнути паперову скатертину з іменами, які зустрічаєш на сторінках книжки. Спробую подати декілька, і ви зрозумієте масштаб Євгенових зацікавлень і знань.

Лесь Танюк, Василь Симоненко, Олекса Воропай, Емма Андієвська, Роман Горак, В'ячеслав Чорновіл, Василь Олійник, Вадим Крищенко, Володимир Дрозд, Михайло Сидоржевський, Віктор Баранов, Антон Чехов, Кіплінґ, Роман Фабрика, Калігула і Нерон, Сергій Федака, Іван і Тарас Франки, Михайло Верес, Дмитро Гнатюк, Ігор Цепенда, Руслан Марцінків, Василь Карп'юк, Михайло Андрусяк, Василь Стефаник, Степан Процюк, Ірина Вільде, Кройф, Кассіус Клей, Федеріко Фелліні, Кнут Гамсун, Василь Стус, Сковорода, Шевченко, Іван Миколайчук...

Неможливо продовжувати, бо тоді мої міркування про книжку Євгена Барана перетворяться у розлогий енциклопедичний словник. Цілий всесвіт імен проходить перед очима читача, але і образ автора набирає повнокровності й багатозначного об'єму пізнань.

Гадаю, слова, які приводить автор і належать Романові Іваничуку, який недавно покинув цей світ, можуть бути віднесені і до Євгена: «Відчуваю, що час уже поставити крапку. Та чи вдасться це зробити, сумніваюся... Долає мене пекуча спокуса працювати й далі. Це бажання – то моя неволя: ніщо на світі не є таким жорстоким, як папір, якому ти відважився запродати душу».

Євген сам виніс такий собі вирок: «Цим виданням ставлю крапку у власних публічних запитаннях у формі щоденникових медитацій та афоризмів». Не маємо права не вірити авторові, але час покаже, бо папір вимогливий, а Бог ліпше знає, що нам більше треба. Подаю кілька Євгенових медитацій із книжки.

«Ранкове: він був спокійний, коли спав. А спав він неспокійно...»

«Вдала містифікація мистецтва – теж мистецтво».

«Навіяне «Казановою» (1976) Феллініві: Мудрі люди ніколи не потрібні державі; їй потрібні розумні й акуратні виконавці».

А нам (це я від себе) потрібні розумні (як ця) книжки, що вчать нас мудрості, яку ми часто відкидаємо, бо практикуємо користь і бажання матеріальних благ. А книжка – це благо й бажання духовного порядку.

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

* * *

У ці дні голова ОО НСПУ
Євген БАРАН
святкує день народження. Колеґи по Спілці, просвітяни, численні читачі його творів вітають іменинника з цією подією і зичать творчого натхнення, щоб мав силу і міць орати перелоги вкраїнського літературного поля, виполюючи бур'яни графоманства й плекаючи повноцінне колосся високої прози й поезії.

Многих Господом благословенних літ. З роси і води!..

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Відомого громадсько-просвітянського діяча, лікаря, члена Ради і Правління міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, щирого українського патріота

Миколу КАРДАЩУКА

сердечно вітають Івано-Франківське обласне і міське об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка з днем народження.

Бажаємо Вам найбільшого земного скарбу – здоров'я, Божого благословення, миру, злагоди, сонячних днів, гараздів і всього найкращого. Прийміть від нас слова подяки за просвітянську працю.

Многая і благая літ. З роси і води!..

Голови ОО і МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ і Василь БОЙКО

ІМ'Я В ІСТОРІЇ

СЛОВО МАЛИЦЬКОЇ

З нагоди 145-річчя письменниці Костянтини Малицької у вітальні «Джерельце» Коломийської міської бібліотеки № 3 для дітей відбулося обговорення її творів п'ятикласниками школи № 3 разом із вчителькою Наталією Городчук.

Бібліотекар Тетяна Власій розповіла, що народилася письменниця 30 травня 1872 року в селі Кропивник на Калущині. Батько був священик, мати – зі священицького роду. Освіту здобула в Станіславі та у Львівській державній семінарії. Публікувалася в журналі «Дзвінок». Перекладала з польської, болгарської, норвезької, шведської та російської мов. Видала нариси «З трагедій діточих душ», «Під нову зорю», «Пісні», «Козацькі діти», оберемок оповідань, які прочитали й проаналізували школярі. Вірші прочитали Роман Якименчук, Яна Сенюк, Влад Остапчук та інші. А оповідання «Соловей» вивчив Станіслав Рогулько. Доречно згадати, що кілька її віршів стали народними, зокрема, «Взяв би я бандуру», «Чом, чом земле моя».

– Костянтина Малицька – яскрава зірка свого часу, – сказав запрошений відомий поет Василь Рябий. – Вона багатогранна, будучи поетесою, прозаїком, перекладачем, педагогом, бібліографом, просвітницькою діячкою. Це ім'я треба знати, адже це українська еліта, наша рідна література.

Анна МІКЛОВДА, *бібліотекар, просвітянка*

ВИШИВКА – СВЯТО

ЧЕРВОНЕ Й ЧОРНЕ... ВСЕ ПЕРЕПЛЕЛОСЬ...

Народна вишивка – це живе мистецтво, вона присутня в святковому та буденному житті кожного українського дому та родини. Не дивлячись на традиції вишивання, що сягають сивої давнини, і зараз українська вишивка змінюється, розвивається й осучаснюється. Сучасна вишивка, хоч і відрізняється кольором та орнаментом від старовинної, є окрасою житла й одягу та захоплює нас своєю неповторністю і досконалістю.

З 2005 року в Україні святкують День вишиванки. Долучилися до такої Всеукраїнської ініціативи й обласна бібліотека для юнацтва. Бібліотекарі зібрали в читальній залі виставку домашнього вишиття. Вийняті з бабусиної скрині старі рушники, вишиті сорочки, а також нові техніки: вишиті картини та ікони, плетені бісером портрети. Різні за стилями і технікою, кольорами й формами всі вони притягують увагу, захоплюють фантазією майстрів.

Цікавою та змістовною була й книжкова виставка «Традиції української вишивки». На сторінках періодичних видань і монографій досліджені історії та розвиток українського вишивання. Але найпривабливішими є ілюстровані старовинними зразками вишитих узорів та українського народного костюму різних реґіонів України. «Історія української вишивки»; «Бісерні прикраси Карпатського краю»; Т. Кара-Васильєва «Українська вишивка»; І. Свйонтек «Покутські вишивки Прикарпаття»; «Український стрій»; «Старовинна вишивка для знавця» – книжка, артефакт, за яким можна визначити кому вона належала, в який час створена, з якого реґіону. Тож справді вишивка – генетичний код нації.

Н. К.

ВШАНУВАННЯ

ЛІРИЧНА МИТЬ НАТХНЕННА

Ім'я поета Василя Рябого, автора двох десятків книжок і багатьох премій, відоме в Україні. За активну літературну участь з нагоди сорокап'ятирічної діяльності Національна спілка письменників України, до якої коломиянина прийняли двадцять п'ять років тому, нагородила його Почесним знаком.

В. Ф.: Чи сподівався на таку нагороду, ловлячи свій час, – запитую поета.

В. Р.: Належачи до фанатів, я на початку дев'яностих засновнував літературне товариство з його часописом «Плин», якого вийшло кілька чисел. Мер не виконав розпорядження голови облдержадміністрації про кошти на видання. Образно кажучи, я взявся лупати скалу, мов каменяр. Про нагороди думати й не думав.

В. Ф.: Сорок п'ять років діяльності – це з якого часу?

В. Р.: Коли був надрукований перший вірш про цимбаліста на літературній сторінці «Трембіта» обласної газети «Прикарпатська правда». Я тоді закінчував другу школу в Коломиї. У ній навчалися письменники Неоніла Стефурак, Ярослав Ярош, Богдан Томенчук, Ольга Слоньовська, Василь Герасим'юк...

В. Ф.: Знаю, ти допомагаєш багатьом стати на ноги.

В. Р.: Звертаються: прочитайте, допоможіть, посприяйте юному обдаруванню. Роблю, що можу. Та й старші просять того ж. Я в редколеґії журналу «Німчич» у Вижниці, де й друкують коломиян. Це студентка Соломія Мардарович, працівник міськради Олександр Яворський, вчителька Анеля Ремша та інші.

В. Ф.: Якою бачиш Коломию в майбутньому?

В. Р.: Звичайно, духовним містом, яке дарує мить натхнення, яке оточує мистецька слава, в якому проводять Міжнародні поетичні фестивалі, є літературний журнал, який буде виколисувати творчих людей.

В. Ф.: Твої побажання читачам.

В. Р.: Нас, членів НСПУ, сьогодні вже п'ятеро: крім мене, Михайло Андрусяк, Микола Васильчук, Іван Війтенко і Ярослав Ясінський. Критик, літературознавець Євген Баран сказав, що є коломийська література. Читайте, учіться розуміти мову метафори й документально-художньої правди.

Розпитував ***Володимир ФРАНКЕВИЧ,*** *лауреат премії ім. Т. Мельничука, просвітянин*

НАЙДОРОЖЧІ

ТИ МОЯ НАЙМИЛІША...

Травневої неділі у Народному домі с. Бортники відбулись святкові урочистості «Благослови, матінко, любов'ю і молитвою...», присвячені Дню Матері. Після Богослужіння громада села зібралась у святковому залі Народного дому, щоб вшанувати Її величність Жінку, яка дарує світові життя, Її величність Матір – Берегиню роду людського...

З вітальним словом до матерів і побажаннями їм здоров'я, щастя, мирного неба над Україною звернулись о. Василь Гаморак та в. о. старости с. Бортники Галина Слободян.

Концертну програму підготував і провів з сільськими аматорами сцени директор Народного дому Володимир Слободян. У програмі концерту звучали пісні про материнську долю у виконанні вокального жіночого колективу «Берегиня». Мелодії народних пісень звучали у виконанні юних акордеоністок Тетяни Стецюри, Соломії Трак, Наталії Слободян, Юлії Трак – вчитель музики Наталія Козубаш (м. Тлумач).

Віночок українських народних пісень подарували бортниківським матерям Микола Савчук, Параска Гаріджук, Ганна Гнатюк, Марія Гайдейчук, Галина Яцишин, Ганна Олексин під музичний супровід Михайла Козака. Колискові пісні перед глядачами виконали учасниці драматичного колективу Оксана Трак та Галина Крив'як. Поетичні рядки, подарували своїм матерям наймолодші аматори сільської сцени – учні 1–4 класів... Ведучими загальносільського свята Матері були Ірина Опар та Сергій Бойчук. Завершальним акордом свята стали слова пісні «Многая літа...», яка була присвячена жінці, що носить величне слово – Мати...

Андрій СЛОБОДЯН, *учень 11-го класу, с. Бортники Тлумацького району*

ЗНАЙОМСТВО ЗБЛИЗЬКА

ВІРШІ У ВИШИВАНЦІ

У травневий день вишиванок в актовому залі Коршівської школи на Коломийщині звучала поезія. Тут презентував свою нову збірку «Дорога на узвишшя» лауреат премій імені Тараса Мельничука та Леся Гринюка, член НСПУ, «Просвіти» – коршівчанин Іван Війтенко.

Цікаво розповіла про значення поетичного слова вчителька Галина Іваничук. Її розповідь була настільки зрозуміла, доступна, що сподобалась не лише школярам, але й самому авторові. Шанувальниця творчості Війтенка проаналізувала тематичну лірику поета, зупинилася на ключових творах збірки. Один із них відкриває таїну віршотворення, кличе до роздумів ув осягненні буття:

Якби в очах не ніс любові знак,
Не відчував чужого горя голос,
Давно б здрібнів, немов порожній колос,
І на півкроку обірвався б шлях.

Нова книжка, на погляд критика й літературознавця Євгена Барана в передмові, увиразнює співочу натуру Війтенка, тут маємо все і про все – від війни до миру і навпаки. Він не пише вірші, а співає їх, виростає з народної пісні. Така заувага стосується традиції в римуванні, сюжетності мотивів, що характеризує автора, який шукає наснаги в рідному селі, в розмові з людьми.

На презентації школярі читали вірші почесного гостя, який прийшов до рідної школи заронити в душу поетичні зерна думок і почуттів, виступили відомий поет Василь Рябий і перекладач з німецької мови Анатолій Осадчий, яких на урок рідної літератури запросив директор школи Василь Іваничук. Хтось узяв у поета автограф, хтось купив його збірку й згадуватиме свято ліричної поезії.

Майже дві години знайомства з новою книжкою збігли як мить. Поет Іван Війтенко з піднесеним настроєм читав свої ліричні та гумористичні вірші, а також переклади, відповідав на запитання.

Василь ГЛІД, *просвітянин*

ІНІЦІАТИВИ

МАРАФОН ТРИВАЄ

Вже стало доброю традицією, що протягом двох-трьох тижнів творчий марафон «Мистецтво єднає Україну» зупиняється на одній зі станцій української культури. 13–14 травня представників з Івано-Франківщини у складі співачки Маріанни Роз з Калуша, поетеси з цього ж міста Ірини Яськів, співака з Богородчанщини Романа Семківа та одного з засновників марафону Нестора Мартинця було запрошено до славного міста Тернополя.

Дійство відбувалося на Співочому полі в присутності сотень людей, які мали можливість гарно відпочити під акомпанемент чудових українських пісень, танців і гумореcок. Поруч із гостями з Малина, що на Житомирщині (а серед них був незмінний учасник марафону – поет-пісняр Володимир Канюка), Гаврилівки, що на Київщині, посланцями з Сумщини та інших областей України, справжніми господарями сцени відчували себе посланці Прикарпаття – уже згадувані Маріанна Роз, Роман Семків, Ірина Яськів...

Принагідно буде відзначити, що виконавці з Івано-Франківщини співали пісні на слова Нестора Мартинця, а музику до них створили чудові композитори з Івано-Франківська – Ірина Батюк та Ірина Шабан... Вітав тернополян зі святом один із ініціаторів марафону – поет-пісняр Нестор Мартинець, який ще й розсмішив публіку гумореcкою... А ще тернополяни й гості були свідками народження нового пісенного дуету у складі Маріанни Роз і Нестора Мартинця, які виконали пісню «Любімо землю».

Наступною станцією марафону знову стала Тернопільщина, де в прекрасному селі Яблуневі, в якому мешкає один із засновників марафону – чудовий поет-пісняр, виконавець власних пісень Іван Кушнір, 21 травня проходив Всеукраїнський фестиваль «А в Яблуневі яблуні цвітуть».

Хочеться щиро подякувати заступникові голови Івано-Франківської облдержадміністрації Ярославу Паранюку, голові Богородчанської райдержадміністрації Франку Єжаку за постійну підтримку в такій потрібній справі...

Назар ФЕДОРІВ

ЦЕ ЦІКАВО

ВАШ УЛЮБЛЕНИЙ КІТ

Коти, на відміну від собак, не можуть сфокусувати погляд на предметах, що розташовані близько, тобто коти далекозорі, а собаки короткозорі. Найкраще кішка бачить на відстані від 75 см до 2–6 метрів.

Чутливість кішки до гучності звуку втричі вища, ніж у людини!

Коти сприймають звукові частоти в діапазоні від 50 до 60 кГц. Собака реаґує на звук частотою близько 40 кГц. Людина здатна вловлювати звуки частотою 20 кГц.

Коти відчувають запахи в 14 разів сильніше, ніж люди!

Окрім носа, коти можуть уловлювати запахи за допомогою так званої «трубки Якобсона», розташованої на верхньому піднебінні за передніми різцями. Кіт користується нею, коли цілковито зосереджується на якомусь особливо цікавому запаху, втягуючи в себе повітря, злегка підвівши верхню губу і ніс.

Догляд за шерстю заспокоює, нейтралізує аґресивність, що зароджується. Якщо кішка не може вирішити, яку дорогу вибрати, їй слід обдумати свою поведінку. У стані невпевненості є універсальний рецепт: у сумнівних випадках – вилизуйся!

Туалет повинен стояти у відокремленому місці, щоб кіт не соромився, і далеко від миски з їжею, оскільки коти не люблять бруднити біля того місця, де вони їдять.

Ніколи не годуйте котів собачим кормом. Потреба котів у протеїнах уп'ятеро вища, ніж у собак.

Коти люблять висоту. Також висоту люблять леопарди і ягуари, які сплять на деревах.

Якщо кішка падає, то її внутрішнє вухо, що управляє балансом, допомагає їй приземлитися на лапи.

У котів в середньому 12 рухливих вуса з кожного боку морди. В основі вусів є велика кількість нервових закінчень, тому кіт за допомогою них отримує інформацію про все, що його оточує: про предмети, вітер, температуру і так далі. Якщо котові видалити вуса, він може погано орієнтуватися в просторі, наприклад, погано полювати і взагалі почуватися невпевнено.